

మహా మానవవాది ఎమ్.ఎన్.రాయ్ - సరిసెట్టి ఇన్నయ్య

(క్రిందటి సంచికనుంచి కొనసాగింపు)

-17-

రాజీకల్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ రద్దు - ఉద్యమానికి దారితీసిన తీరు

పట్టకొంచెం కూత ఘనం అనే సామెత మానవేంద్రనాథ్ రాయ్ స్థాపించిన రాజీకల్ డెమోక్రటిక్ పార్టీకి చక్కగా వర్తిస్తుంది. 1940 డిసెంబరులో పుట్టిన పార్టీ అఖిలభారత స్థాయిలో 8 ఏళ్ళ పాటు సిద్ధాంత బలంగల పార్టీగా కూతపెట్టింది. రాయ్ చెప్పిన మాటలు, చేసిన పనులు, అనుచరులు సాగించిన ఉద్యమం అనేక విధాల పరోక్ష ప్రభావాన్ని చూపింది.

1940 డిసెంబరులో రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ వాతావరణంలో పార్టీ తలెత్తింది. హిట్లర్ కు అనుకూలంగా శుభాస్ చంద్రబోస్ విదేశాల నుండి ప్రచారం చేస్తుండగా దేశంలో ఆయనకు సానుభూతి గాలులు బాగా వీచాయి. మరొకవైపు గాంధీ బ్రిటీషు వారిని వెళ్ళిపోమ్మంటూ నినాదాలివ్వటంతో రాజకీయ వాతావరణం వేడెక్కింది. ప్రపంచ పరిస్థితులను గ్రహించిన వ్యక్తిగా రాయ్ కొన్ని హెచ్చరికలు చేసినా ఉద్రిక్త జాతీయ భావాలతో ఉర్రూతలూగుతున్న దేశం రాయ్ హేతువాదాన్ని పట్టించుకోలేదు. ప్రజాస్వామ్యానికి ఫాసిజానికి జరిగే యుద్ధమని, ఇందులో ఫాసిజం ఓడిపోతుందని బ్రిటీషువారు దేశాన్ని వదిలి వెళ్ళిపోతారని కనుక హిట్లర్ ను సమర్థించటం భారతదేశానికే ముప్పుని రాయ్ చెప్పాడు. అది ఎవరికీ నచ్చలేదు. రాయ్ పెట్టిన పార్టీ మైనార్టీ పార్టీగానే ఎనిమిదేళ్ళు కొనసాగింది. యుద్ధంలో బ్రిటీషు వారిని సమర్థించడం అవసరమని ఎమ్.ఎన్.రాయ్ అంబేద్కర్ లు గట్టిగా వాదించారు. ఆ తరువాత వారి వాదనే నిజమని రుజువైనప్పటికీ ఉద్రిక్త వాతావరణంలో లోతుపాతుల్ని గ్రహించలేకపోయారు. మరొకవైపు గాంధీ ఇచ్చిన క్విట్ ఇండియా అనే నినాదం ఆవేశం పురికొల్పింది. ఎమ్.ఎన్.రాయ్ పార్టీపై అన్ని పక్షాల వారూ దాడి చేశారు. అయినప్పటికీ సిద్ధాంత బలంతో కొద్దిమంది మేధావులు ఆలోచనాపరుల తోడ్పాటుతో పార్టీ కొనసాగింది.

దేశానికి యుద్ధానంతరం స్వాతంత్ర్యం తప్పనిసరిగా వస్తుందని ఈలోగా నమూనా రాజ్యాంగాన్ని ఏర్పరచుకోవాలని ఎలాంటి ఆర్థిక ప్రణాళిక కావాలో తేల్చుకోవాలని రాయ్ చెప్పాడు. కేవలం చెప్పటమే కాక ముసాయిదా రాజ్యాంగాన్ని రాసి అనుచరులంతా దేశంలో చర్చకు పెట్టారు. అదే విధంగా ఆర్థిక ప్రణాళిక కూడా రాసి ప్రజలముందుంచారు. ఆ తరువాత కాంగ్రెస్ పార్టీ కన్నుతెరిచి బిర్లా ఆర్థిక ప్రణాళికను విడుదల చేసింది.

సిద్ధాంత రీత్యా ప్రజలలోకి పోవటానికి వీలుగా రాయ్ పార్టీ వివిధ స్థాయిలలో పత్రికలు స్థాపించింది. ఇండిపెండెంట్ ఇండియా అనే పత్రికను రాజీకల్ హ్యూమనిస్టుగా మార్చారు. సిద్ధాంత బలం గల వ్యాసాలతో 'మార్క్సిస్ట్ వే' అనే పత్రిక మొదలుపెట్టి దానిని 'హ్యూమనిస్టు వే' గా మార్చారు. యూనివర్సిటీల నుండి, పాఠశాలల నుండి, కోర్టుల నుండి ప్లీడర్లు ఉపాధ్యాయులు పార్టీకి మద్దతుగా నిలిచారు. స్థానికంగానూ, దేశవ్యాప్తంగానూ రాజకీయ శిక్షణా తరగతులు నిర్వహించారు. అందువలన మంచి సాహిత్యం వెలువడింది. కమ్యూనిస్టుల ధాటికి తట్టుకుని సిద్ధాంతం ప్రచారం చేయగలిగాడు.

ఇవన్నీ జరిగినప్పటికీ ప్రజాబాహుళ్యంలోకి పార్టీ వెళ్ళలేకపోయింది. ఉద్రిక్త వాతావరణం వలన మైనారిటీ పార్టీగానే మిగిలిపోయింది. అనేక సమస్యలపైన చిన్న పుస్తకాలు వెలువరించి చర్చలకు పరిష్కారాలకు పార్టీ తోడ్పడింది. ఆవిధంగా ప్రతికూల వాతావరణంలో కొనసాగుతూనే పరిమిత

ఎన్నికలలో పాల్గొని 1946లో తీవ్ర ఓటమికి గురయ్యారు. పార్టీని కొనసాగించటం దుర్లభమని తేలిపోయింది. పార్టీ మనస్తత్వంగల కొందరు పట్టుదలతో కొనసాగించాలని ప్రయత్నించినా అది కుదరలేదు. చివరకు 1948లో పార్టీని రద్దు చేసుకున్నారు. పార్టీపట్ల ఎలాంటి త్యాగాలు చెయ్యటానికైనా సిద్ధపడిన వ్యక్తులు అంతటితో నిరుత్సాహ పడి రాజకీయాలకు దూరమయ్యారు. కొద్దిమంది ఇతర పార్టీలలో చేరారు. కానీ అధికసంఖ్యాకులు రాయ్ నాయకత్వాన ఉద్యమం సాగించాలని పట్టుదలతో ఉన్నారు. అప్పుడే రాడికల్ హ్యూమనిస్ట్ ఉద్యమం ఆవిర్భవించింది. దీనికి ముందే రాడికల్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ సిద్ధాంతపరంగా కూలంకషంగా చర్చించి ఆమోదించిన విషయాలను ఉద్యమం చేపట్టగలిగింది. 22 సిద్ధాంతాలు గల ఈ సూత్రాలు చాలా వైజ్ఞానికమైన రీతిలో సాగాయి. వీటిని విడమరించి గ్రంథస్థం చేశారు. న్యూ వోరియంటేషన్ అనే గ్రంథాన్ని చర్చల సారాంశంగా వెలువరించారు. రాజకీయ పాఠశాలలో జరిగిన చర్చాంశాలను సైంటిఫిక్ పాలిటిక్స్ అనేపేరిట గ్రంథస్థం చేశారు. ఇవన్నీ ఉత్తరోత్తరా ఉద్యమానికి తోడ్పడ్డాయి. 22 సూత్రాలుగల సిద్ధాంతాన్ని రాజకీయ శిక్షణా తరగతులలో చర్చించి నిగ్గు తేల్చారు. ఆ విధంగా దేశంలో కొత్త సిద్ధాంతపరమైన ఉద్యమం మొదలైంది. ఒక రాజకీయ పార్టీని ఉద్యమంగా మార్చటం చారిత్రక ఘటన అనవచ్చు. పార్టీపట్ల కరడుగట్టిన వాతావరణంలో పెరిగినవారికి పార్టీని రద్దు చేయటం ఏమాత్రం సచ్చలేదు.

నవ్యమానవవాద సూత్రాలు 1946లోనే పార్టీ ఆమోదించటంతో ఉద్యమానికి సానుకూలత ఏర్పడింది. ఫిలిప్ స్పాట్ (1902 –1971) బ్రిటన్ నుండి వచ్చిన కమ్యూనిస్టు మేధావి. అతడు రాయ్ సహచరుడుగా పార్టీలో కీలక పాత్ర వహించాడు. కానీ పార్టీని రద్దు చెయ్యటం ఇష్టపడక వ్యతిరేకించాడు. అలాంటివారు కొద్దిమంది ఉన్నప్పటికీ మేధావులలో అధిక సంఖ్యాకులు ఉద్యమానికి అనుకూలించారు. డెహ్రాడూన్ లో ఉద్యమ కేంద్రంగా రాయ్ దంపతుల నాయకత్వాన కార్యకలాపాలు ప్రారంభమయ్యాయి. 8 ఏళ్ళ పార్టీ ఆవిధంగా ఉద్యమంగా తలెత్తి చిగురించింది.

(కొనసాగింపు వచ్చే సంచికలో)

COMMENTS